

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**
для вступників на освітньо-професійну програму підготовки
фахівців освітнього ступеня «Магістр»
за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Голова фахової атестаційної комісії

 /Наталія КРАВЧЕНКО/

Київ – 2022

Дана програма створена згідно із обов'язковим дотриманням наступних документів: Закон України “Про вищу освіту”, Закон України “Про освіту”, “Умови прийому до закладів вищої освіти (ЗВО) України”, затверджених Міністерством освіти і науки України та з урахуванням Програми предметного тесту з політології та міжнародних відносин єдиного фахового вступного випробування затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України № 155 від 11.02.2022р.

Від вступників вимагається продемонструвати ґрунтовні та системні знання зі включених до вступних випробувань освітніх дисциплін, що викладалися за освітньою програмою рівня «бакалавр» і перераховані нижче у відповідному розділі даної програми.

Тестове завдання для вступу на програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» складається з 30 запитань із комплексу дисциплін. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом чи словосполученням, декількома реченнями).

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ЇХНІХ РОЗДІЛІВ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

Теорія міжнародних відносин

Теоретичні основи міжнародних відносин.

Об'єкт, предмет, функції теорії міжнародних відносин.

Основні підходи до визначення поняття «теорії міжнародних відносин».

Об'єкт і предмет теорії міжнародних відносин.

Структура та функції теорії міжнародних відносин.

Співвідношення понять «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика».

Ознаки та принципи міжнародних відносин.

Типи та рівні міжнародних відносин.

Суб'єкти міжнародних відносин.

Основні підходи до поняття та типології суб'єктів міжнародних відносин.

Держава як суб'єкт міжнародних відносин. Міжнародні урядові організації як суб'єкт міжнародних відносин.

Міжнародні неурядові організації як суб'єкт міжнародних відносин.

Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародних відносин. Індивіди як суб'єкт міжнародних відносин.

Системи міжнародних відносин.

Поняття, ознаки, структура міжнародної системи.

Основні підходи до типології міжнародних систем.

Типи міжнародних систем за М Капланом, Е Луардом, Е Чемпелем.

Мультиполярні, біполярні, уніполярні міжнародні системи.

Історичні типи міжнародних систем.

Вестфальська система.

Віденська система.

Версальсько-Вашингтонська система.

Ялтинсько-Потсдамська система.

Основні теорії міжнародних відносин.

Політичний ідеалізм у теорії міжнародних відносин.

Політичний ідеалізм В Вільсона.

Політичний ідеалізм У Ліппмана.

Політичний реалізм.

Поміркований напрям (Г.Моргентау, Дж Кеннан).

Центристський напрям (У Ростоу).

Ультраконсервативний напрям (Р.Страус-Хюпе).

Лібералізм у теорії міжнародних відносин.

Лібералізм Дж Ная – молодшого.

Лібералізм Р Кохейна.

Модернізм в теорії міжнародних відносин.

Теорії міжнародних систем.

Теорії конфлікту.

Теорії міжнародної інтеграції.

Теорії прийняття рішень (Л Річардсон).

Критика модернізму в теорії міжнародних відносин (Х Булл).

Неокласичні теорії міжнародних відносин.
Неореалізм (К Уолтц).
Неомарксизм (І.Валлерстайн).

Зовнішня політика України

Зовнішня політика держави.

Поняття «зовнішня політика держави».
Основні принципи зовнішньої політики держави.
Суб'єкти зовнішньої політики.
Цілі зовнішньої політики держави.
Основні складові зовнішньої політики держави.
Функції зовнішньої політики держави.
Чинники, які визначають стан держави на світовій арені.
Інструменти зовнішньої політики держави.
Основні підходи до типології зовнішньої політики держави.
Сутність, функції та форми дипломатії.
Національні інтереси держави на міжнародній арені.
Зміст поняття «національний інтерес».
Структура національного інтересу держави.
Види національного інтересу держави.
«Сила» у міжнародних відносинах.
Поняття «сили» у міжнародних відносинах.
Чинники «сили» держави на міжнародній арені.
«Баланс сил» та його роль у міжнародних відносинах.
«Жорстка сила», «м'яка сила» та «розумна сила».
Міжнародні конфлікти.
Поняття та ознаки міжнародних конфліктів.
Типи міжнародних конфліктів.
Причини виникнення міжнародних конфліктів.
Функції міжнародних конфліктів.
Етапи розвитку міжнародних конфліктів.
Механізми врегулювання міжнародних конфліктів.
Поняття та ознаки гібридної війни.

Україна в системі міжнародних відносин.

Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин.
Основні етапи становлення та розвитку зовнішньої політики України.
Правові підстави міжнародної правосуб'єктності України після проголошення державної незалежності в 1991 році.
Міжнародне визнання України.
Національні інтереси України та їх реалізації через зовнішню політику.
Поняття та особливості національних інтересів України.
Цілі та принципи зовнішньої політики України.
Зовнішньополітичний потенціал України (чинники сили).
Інституційно-нормативні засади зовнішньої політики України Нормативно-правове регулювання зовнішньої політики України.
Центральні органи зовнішніх відносин України.
Закордонні органи зовнішніх відносин України.

Участь України в міжнародних організаціях.

Україна в Організації Об'єднаних Націй.

Україна в спеціалізованих міжнародних організаціях (СОТ, МВФ, ЮНЕСКО).

Україна в регіональних міжнародних організаціях (ОБСЄ, ГУАМ, ОЧЕС, Рада Європи).

Європейський та євроатлантичний вектори зовнішньої політики України.

Співпраця України та ЄС.

Етапи становлення ЄС.

Нормативно-правові засади ЄС.

Інститути Європейського Союзу.

Основні етапи відносин Україна – ЄС.

Нормативно-правові засади співробітництва між Україною та ЄС (УПС, Угода про асоціацію).

Ініціатива ЄС «Східне партнерство» та участь у ній України.

Співпраця України з НАТО.

НАТО як організація з колективної безпеки держав Заходу.

Нормативно-правові засади співпраці України та НАТО.

Основні форми співпраці України та НАТО.

Основні сфери співпраці України та НАТО.

Двосторонні відносини України з моменту відновлення державної незалежності (1991 р.).

Сучасний стан українсько-американських відносин.

Нормативно-правове регулювання відносин України зі США. Пріоритетні напрями співпраці між Україною та США.

Особливості співпраці України та США в умовах російсько-української війни.

Двосторонні відносини України з державами-сусідами.

Відносини України та Польщі.

Відносини України та Угорщини.

Відносини України та Словаччини.

Відносини України та Румунії.

Відносини України та Молдови.

Відносини України та Білорусі.

Сучасний стан українсько-російських відносин.

Основна договірна база українсько-російських відносин.

Окупація Криму та агресія РФ на Сході України.

Світовий порядок та геополітика.

Геополітика та геостратегія.

Теоретичні основи геополітики.

Основні поняття та підходи до визначення понять «географічний чинник» та «геополітика».

Структура, функції та особливості геополітики.

Геостратегічні та геополітичні регіони, геополітичні вісі, геополітичні поля та опорні точки.

Основні закони геополітики.

Парадигми геополітики.

Дуалістична парадигма геополітики.
Гео економічна парадигма геополітики.
Цивілізаційна парадигма геополітики.
Циклічна парадигма геополітики.
Теоретичні школи геополітики.
Німецька школа геополітики (ФРатцель, Р.Челлен, К.Хаусхофер, К.Шмітт).
Англо-американська школа геополітики (Г.Маккіндер, А. Мехен, Н Спайкмен, З.Бжезинський, Ф.Фукуяма, С Гантінгтон).
Українська школа геополітики (С Рудницький, Ю Липа).
Геостратегія.
Поняття, типологія та ознаки геостратегії.
Структурні елементи геостратегії держави.
Геостратегічні цілі та пріоритети держави.
Міжнародний порядок.
Поняття та основні категорії міжнародного порядку.
Міжнародний порядок.
Світовий порядок.
Глобальний порядок.
Моделі та типології міжнародного порядку.
Різновиди міжнародного порядку.
Моделі світового порядку за С.Хоффманом та С.Гантінгтоном.
Забезпечення світового порядку.
Механізми забезпечення світового порядку.
Основні риси нового світового порядку (А. Слотер, Г.Кіссінджер).
Міжнародні інтеграційні процеси.
Міжнародна інтеграція.
Поняття та види міжнародної співпраці.
Поняття, передумови, ознаки, типи міжнародної інтеграції.
Основні моделі інтеграційних об'єднань.
Глобалізація як чинники міжнародних відносин.
Поняття та типи глобалізації.
Класифікація глобальних проблем.
Антиглобалістський рух.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Яка з держав-сусідів першою визнала державну незалежність України у 1991 році?

1. Польща
2. Угорщина
3. Словаччина
4. Румунія

Визначте ключову складову гібридної війни.

1. Економічна
2. Інформаційна
3. Військова
4. Політична

В яку стадію переводить конфлікт успішна деескалація?

1. Закріплення
2. Врегулювання
3. Постконфліктне будівництво
4. Примирення

Розставте кроки реалізації САП у послідовності її здійснення.

1. Реформа Фішера
2. Реформа Мак Шеррі
3. Римський договір
4. Конференція у Стрезі

Відзначте основні напрями співробітництва Україна-ЄС в аграрній сфері.

1. Органічне фермерство
2. Субсидування фермерів
3. Стандарти торгівлі рослинами
4. Політика якості
5. Страхування ризиків

Установіть відповідність між імпортерами української сільськогосподарської продукції та відсотками її закупок.

1. Африка	А. 15,9%
2. Азія	Б. 19,7%
3. Близький Схід	В. 13,3%
4. Європа	Г. 32,4%

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 416с.
2. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги – ХХІ, 2019. 272 с.
3. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: Історія і засади функціонування. Навчальний посібник. К.: 2012. 759 с.
4. Кудряченко А. І. Рудич Ф. М. Храмов В. О. Геополітика: Підручник. К.: МАУП, 2004. 296 с.
5. Мальський М.З., Мацях М.М. Теорія міжнародних відносин. К.: Знання, 2011. 406с.
6. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право. Навчальний посібник. За редакцією М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. К.: Знання, 2010. 463 с.
7. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України. Підручник. К.: Либідь, 2006. 712 с.
8. Чекаленко, Л. Д., Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

відповідей вступника на тестові завдання

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується всього 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує **6 балів**. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 90 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується 10 завдань, з них - на встановлення правильної послідовності чи відповідність – 5 завдань та багатовибірковості – 5 завдань. За правильне розв'язання перших 5 завдань (4 елементи) вступник може отримати **2, 4, 6, 8 балів** – 2 бали за кожен правильно встановлену послідовність чи відповідність та за других 5 завдань (3 правильних елементи) – **2, 4, 6 бали** – 2 бали за кожен правильно встановлену вибірковість. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 – 70 балів.

Завдання **частини 3** (високий рівень) складає 5 питань відкритого типу, в яких необхідно коротко відповісти на поставлення питання (одним словом чи словосполученням чи декількома реченнями), за кожне правильне розв'язання яких вступник отримує **8 балів**. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 40 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись у межах від 0 до 200 балів, а мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 124 бали.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.